

Mum Formasyonları

Piyasanın kontrolünü kimin kaybettiğini gösteren üç
şekil ve onları ciddiye alıp almayacağınıza karar
veren tek soru.

Süre

25 dk

Gerekenler

Ders 1 + TradingView (ücretsiz)

Veri

SPY günlük, 2025–2026

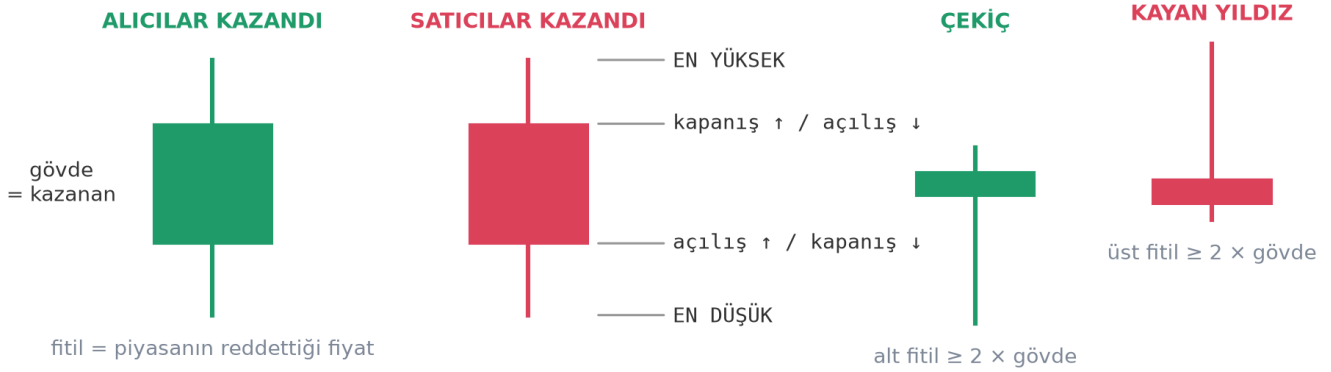
BU DERSTEN SONRA YAPABİLECEKLERİNİZ

Mumu şekil gibi değil, alıcıyla satıcının kavgası gibi okuyun.

- 1 Çekici, kayan yıldızı ve yutan mumu hisle değil, rakamla tanıyın: her grafikte ölçebileceğiniz fitil/gövde oranlarıyla.
- 2 Her birinin ne anlattığını alıcılar ve satıcılar üzerinden tek cümleyle söyleyin. Önemli olan formasyonun adı değil, arkasındaki psikoloji.
- 3 Ciddiye alıp almayacağınıza karar verin. Aynı çekiç destekte sinyaldir, grafiğin ortasında bir yerde ise gürültü. Bunu alıştırmada gerçek SPY verisiyle test edeceksiniz.

Önce anatomi

Bir mum = bir işlem günü. **Gövde** açılıştan kapanışa uzanır ve günü kimin kazandığını gösterir. **Fitiller**, piyasanın gidip gördüğü ama reddettiği fiyatlardır. Bu dersteki her formasyon aslında ya büyük bir fitilin ya da büyük bir gövdenin hikâyesidir.

Tahmin etmeyin, ölçün. Fitil gövdenin en az 2 katıysa "uzun" sayılır. Görmek için gözlerinizi kısmanız gerekiyorsa o formasyon değildir.

FORMASYON 1

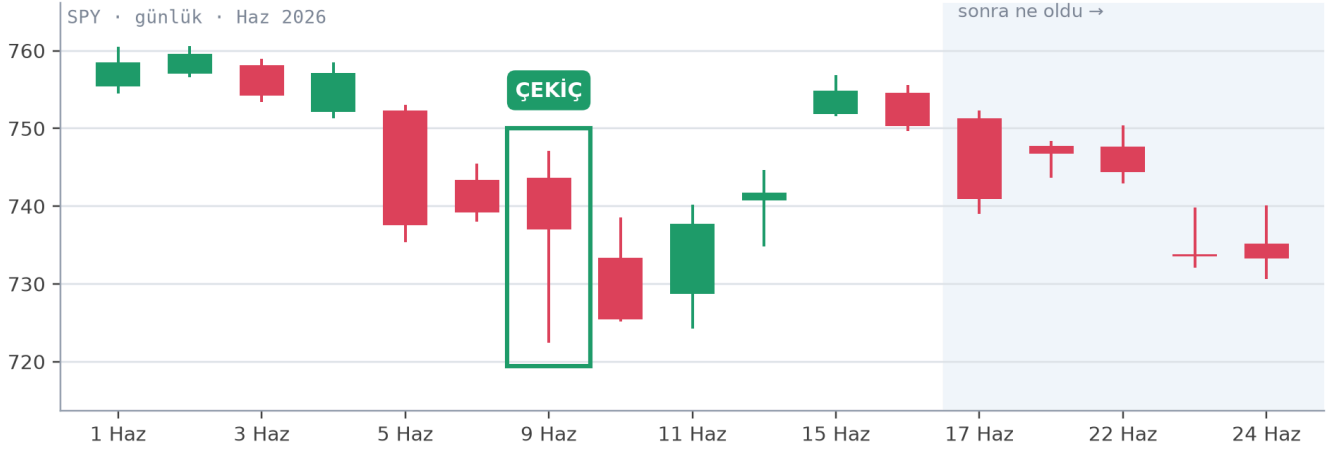
Çekiç

Tanım

Üstte küçük bir gövde, gövdenin en az 2 katı uzunlukta alt fitil; üst fitil ya çok kısa ya da hiç yok. Rengin pek önemi yok.

Hikâye

Satıcılar gün içinde fiyatı açılışın çok altına itti. Kapanışa kadar alıcılar düşüşün tamamını geri aldı. Dipte satanlar artık zararda.

2,2×

alt fitil ÷ gövde, 9 Haziran

723 → 737

günün en düşüğü → kapanış

+%1,8

SPY, 5 seans sonra

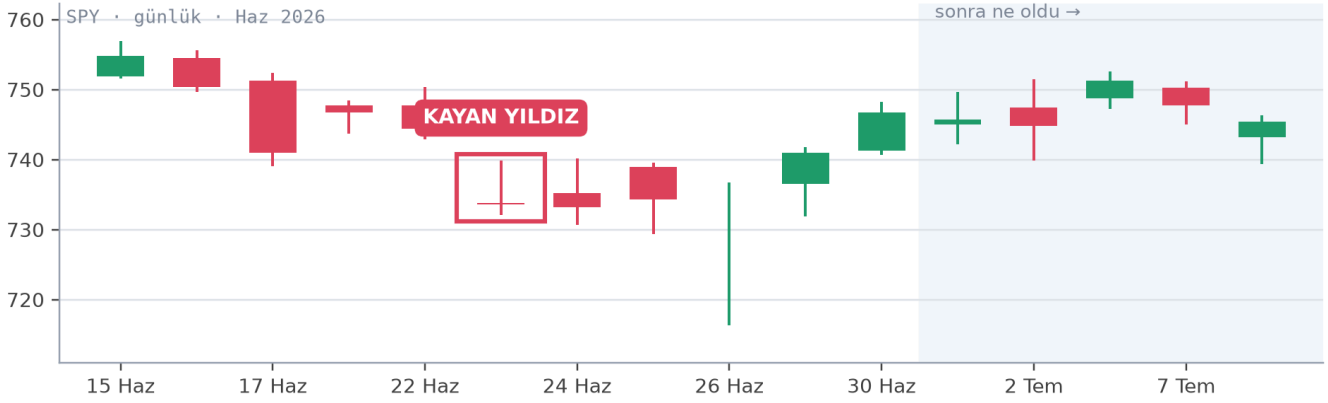
Ne zaman işe yaramaz?

Uzun bir yükselişin ardından gelen çekiç, sert bir düşüşün ardından gelenden çok daha az şey söyler: ortada sıkışacak, tuzağa düşmüş satıcı yoktur. Son 12 ayda SPY'da **12 çekiç** oluştu; beş gün sonra fiyat bunların **%67**'sinde daha yukarıdaydı (ortalama hareket +%0,6). Fena değil ama sihir de değil. Avantaj, mumun *nerede* oluştuğundan gelir; bunu Bağlam bölümünde göreceksiniz.

FORMASYON 2

Kayan yıldız

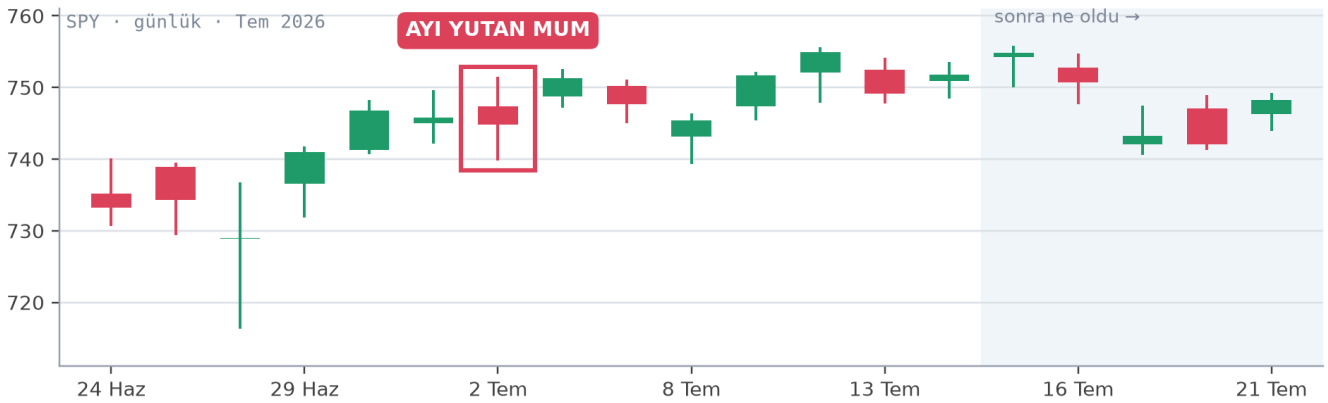
Ters dönmüş bir çekiç: altta küçük bir gövde, gövdenin en az 2 katı uzunlukta üst fitil. Alıcılar gün içinde fiyatı yukarı itti, satıcılar hepsini geri bastırdı. 23 Haziran'da gövde neredeyse sıfırdı, yani üst fitil **gövdenin 25 katıydı**. Yine de SPY'ın beş seanslık getirisi **+%1,8** oldu; formasyon *boşa çıktı*. Nerede oluştuğuna bakın: bandın ortasında, üstünde direnç yok; üstelik bir yükselişin değil, bir düşüşün ardından geldi. Bu grafiği Bağlam bölümü için aklınızda tutun.

FORMASYON 3

Yutan mum

İki mum. İkinci mumun gövdesi, birincinin gövdesini ters yönde tamamen yutar. 2 Temmuz'da kırmızı gövde 747,40'tan açılıp 744,78'den kapandı ve 1 Temmuz'un yeşil gövdesini (745,00→745,76) baştan sona örttü. Tek seansta bir taraf ötekini ezdi.

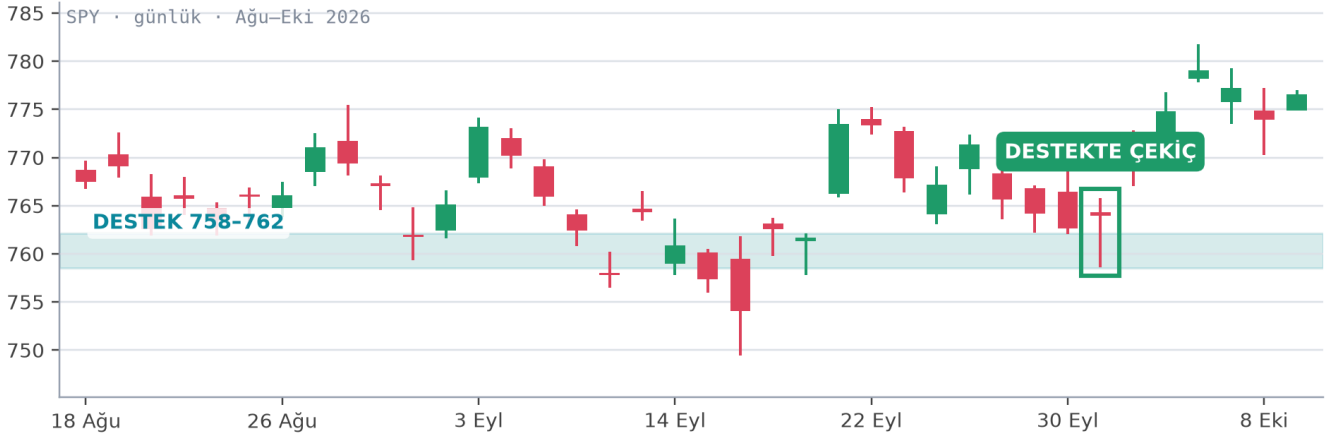
İŞİN PARA KAZANDIRAN KISMI

Formasyon, oluştuğu seviye kadar değerlidir.

SPY'in son 12 ayda oluşturduğu bu formasyonların hepsi aşağıda. Mekanik olarak sayıldılar; nerede oluştuklarına hiç bakılmadı:

FORMASYON (SPY, SON 12 AY)	ADET	5 GÜNDE BEKLENEN YÖNE GİTTİ	ORT. 5 GÜNLÜK HAREKET
Çekiç	12	%67	+%0,58
Kayan yıldız	6	%33	+%0,80
Ayı yutan mum	6	%50	+%0,75
Boğa yutan mum	7	%71	+%0,64

Bir avuç vakada %30–70 arası isabet oranı, yazı turadan pek farklı değil. Formasyon *tek başına* bu kadar eder. Şimdi aynı çekiçe, SPY'ın daha önce iki kez sektiği bir destek bölgesinin tam üstünde oluştuğunda bakın.

Fiyat 758–762 bölgesine 20 Ağustos, 1 Eylül ve 1 Ekim'de dokundu. Alıcılar her dokunuşta geldi. 1 Ekim'de hem geldiler *hem de* geride bir çekiç bıraktılar: uzun alt fitil, aynı fiyatın üçüncü kez reddedilmesi demek. Birbirinden bağımsız iki kanıt aynı yönü gösteriyor. İşte kurulum budur. 9 Temmuz'da bandın ortasında çıkan çekiç ise sıradan bir gündü.

Kural: Önce mumu okuyun, sonra nerede oluştuğunu sorun. Seviye yoksa, trend yoksa işlem de yok. Önce bağlam, sonra formasyon.

KURALDAN İŞLEME

Kurulum = formasyon + seviye

Çekiç / boğa yutan mum **destekte** ya da yükselen 50 günlük ortalamanın üstünde → alım fırsatı arayın.

Kayan yıldız / ayı yutan mum **dirençte** → açığa satış fırsatı arayın ya da kâr alın.

Stop nereye?

Fitilin hemen ötesine. Fitol, piyasanın zaten reddettiği fiyattır; fiyat oraya geri dönerse hikâye yanlış demektir. Çıkışınız budur ve işleme girmeden önce belirlenir.

YENİ BAŞLAYANLARI MUMLARLA KAYBETTİREN DÖRT HATA

Sık yapılan hatalar

- 1 Formasyon avcılığı.** Grafiği bir çekiç bulana kadar kaydırıp sonra işleme atlamak. Seviyeden başlayın, mumun ayağınıza gelmesini bekleyin.
- 2 Aynı formasyonun 5 dakikalığıyla işlem yapmak.** Buradaki her formasyon *günlük* mumlarla ölçüldü. Aynı şekiller kısa zaman aralıklarında da görülür ama çok daha sık başarısız olur (Ders 3).
- 3 Stop koymamak.** Mum kurulumu stopu size bedavaya verir: fitilin ucu. Kullanmamak, %55'lik bir avantajı batık bir hesaba çevirir.
- 4 40 formasyon adı ezberlemek.** Doji, harami, marubozu... hepsi "büyük fitil" ya da "büyük gövde"nin türevleri. Kataloğu değil, iki hikâyeyi öğrenin.

Bir muma göre işlem açmadan önce beş maddeyi de işaretleyin

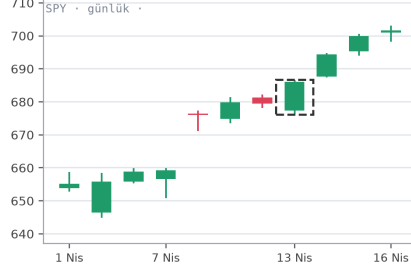
- ☐ Günlük grafik (ya da daha üst zaman aralığı).
- ☐ Fitil gövdenin en az 2 katı ya da gövde dünkü gövdeyi yutuyor; gözle değil, ölçerek.
- ☐ Bir **seviyede** oluştu: destek, direnç ya da 50 günlük ortalama.
- ☐ Stop fitilin ötesinde ve risk hesabın en fazla %1'i (Ders 20).
- ☐ İşleme girmeden *önce* günlüğe yazıldı, gerekçesi tek cümleyle.

ALIŞTIRMA • 10 DAKİKA • CEVABA BAKMADAN

Üç gerçek mum. Formasyonun adını koyun, hikâyeyi anlatın, kararınızı verin.

Grafik 1 • kesik çizgili mum: 1 Mayıs 2026. Formasyon ne? Hikâye ne? İşleme girer miydiniz? Neden?

Grafik 2 • kesik çizgili mum: 13 Nisan 2026. Formasyon ne? Hikâye ne? İşleme girer miydiniz? Neden?

Grafik 3 • kesik çizgili mum: 31 Temmuz 2026. Formasyon ne? Hikâye ne? İşleme girer miydiniz? Neden?

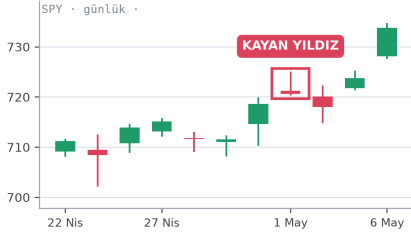
Sonra TradingView'da

SPY grafiğini günlükte açın. Son üç aydan, adını koyabileceğiniz bir seviyede oluşmuş **tek** bir çekiç ya da kayan yıldız bulun. Tarihi, seviyeyi ve sonraki beş günde ne olduğunu aşağıdaki kutuya yazın; ardından fillscope.com'a *kâğıt üzerinde işlem* (paper trade) olarak kaydedin.

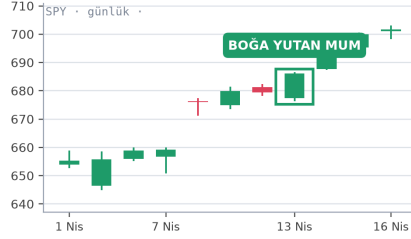
NOTLARINIZ

CEVAP ANAHTARI

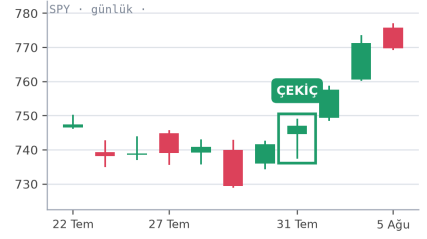
Üç mum aslında neydi?

Grafik 1: kayan yıldız. Alıcılar yukarı itti, satıcılar geri bastırdı. Beş seans sonra SPY'nin getirisi **+%2,4** oldu. Ancak bir seviyenin üstünde oluştuysa işlem sebebidir; bunu TradingView'da kontrol edin.

Grafik 2: boğa yutan mum. Bir gövde ötekini yuttu. Beş seans sonra SPY'nin getirisi **+%3,3** oldu. Ancak bir seviyenin üstünde oluştuysa işlem sebebidir; bunu TradingView'da kontrol edin.

Grafik 3: çekiç. Satıcılar aşağı itti, alıcılar geri aldı. Beş seans sonra SPY'nin getirisi **+%3,5** oldu. Ancak bir seviyenin üstünde oluştuysa işlem sebebidir; bunu TradingView'da kontrol edin.

Günlük şablonu (fillscope.com'a aktarın)

TARİH	SEMBOL	FORMASYON	OLUŞTUĞU SEVİYE	STOP (FİTİL ÖTESİ)	5 GÜNLÜK SONUÇ	ÇIKARILAN DERS

Sıradaki: **Ders 3 — Hangi zaman aralığında işlem yapmalısınız?** Günlük çekiç neden işe yarıyor da 5 dakikalık neden yaramıyor?